

Sunum Sahibi: Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR Ders Sunumlarıdır.

Akademik Yazım

Mustafa SÖZBİLİR

Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Raporlaştırma

- Bilimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak yapılmış bir çalışmanın literatüre girebilmesi için öncelikle raporlaştırılması gerekir.
- Bilimsel yazıların hazırlanmasında belli kurallara dikkat alınır.

Raporlaştırmanın önemi

- Okuyucular arasında ortak bir dilin oluşmasını, iletişimin kurulmasını sağlar.
- Kurallar, yazıların birbiriyle aynı olmasını sağlar ve böylece yazılar basılı hale geldiğinde, farklı formatlardan kaynaklanan okuyucudaki dikkat dağınıklığını engeller.
- Literatürde şekil olarak belli bir standardın yakalanmasını böylece okuyucu ve araştırmacıların bu yazılardan en yüksek verimlilikte yararlanmasını sağlamaktadır.
- Bir okuyucunun hangi başlığın altında nelerin olduğunu gösterilen kaynakla ilgili bilgileri nasıl bulacağını bilmesi, çözüm için zaman kaybetmeden yazının içeriğine yoğunlaşmasına neden olacaktır.
- Araştırmacı bir yazıyı hazırlarken hangi başlıklar altında yazısını şekillendireceğini kaynakları nasıl göstereceğini ve yazıyı şekil olarak nasıl düzenleyeceğini düşünmek zorunda kalmayacaktır.

Bilimsel bir yazının bölümleri

Başlık Sayfası	<ul style="list-style-type: none"> Başlık, üst başlık Yazar adı ve kurum bilgisi
Özet	<ul style="list-style-type: none"> Bu bölüm, makalenin kısa, ayrıntılı ve çok yönlü bir özettir.
Giriş	<ul style="list-style-type: none"> Bu konuda problem tanımlar, literatür tartışır. Problem, açık ve anlaşılır şekilde ortaya konulmalıdır. Problemün çözümünde hangi yaklaşıma oraya kullanılmalıdır. Değişkenler tanımlar ve araştırmanın hipotezleri ve/veya soruları verilir.
Yöntem	<ul style="list-style-type: none"> Yöntem bölümü araştırmanın nasıl yürütüleceğine ilişkin detayları tanımlar. Deney, müdahale, veri toplama süreci vb.) tanımlar.
Bulgular	<ul style="list-style-type: none"> Bulgular bölümünde, toplanan verilerin analizine ilişkin istatistiksel sonuçlar izlenir.
Tartışma	<ul style="list-style-type: none"> Bu bölümde öncelikle çalışmanın hipotezleri ile ilgili değerlendirme ve yorumlar yapılır. Bu bulguların kuramsal önemi ve sonuçları değerlendirilir.
Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none"> Çalışmada kullanılan kaynakların tamamı kaynaklar listesinde yer almalı ve kaynaklar listesindeki kaynaklara da metin içinde mütaka atıf yapılmalıdır.
Eklr	<ul style="list-style-type: none"> Eklr, bir materyalin çalışmanın gövde kısmında detaylı olarak verilmesinin uygun olmayacağı ve dikkat dağıtacağı durumlarda kullanılır.

Başlık düzeni

Başlık Düzeyi		Biçimi
Düzey 1	→	Ortalı, Kalın, İlk Harfleri Büyük Başlık*
Düzey 2	→	Sola Hizalı, Kalın, İlk Harfleri Büyük Başlık
Düzey 3	→	Soldan paragraf girintili, kalın, normal tümce düzeninde <i>nokta ile sonlanan paragraf başlığı.</i>
Düzey 4	→	Soldan paragraf girintili, kalın, <i>italik, normal tümce düzeninde nokta ile sonlanan paragraf başlığı.</i>
Düzey 5	→	Soldan paragraf girintili, <i>italik, normal tümce düzeninde nokta ile sonlanan paragraf başlığı.</i>

*Bu başlık stili bir yazının kapak sayfasında da kullanılmalıdır.

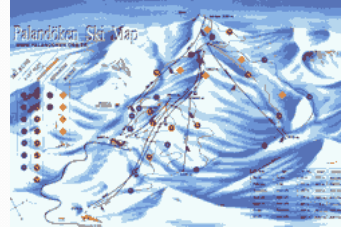
3 Düzeyli Başlık Düzeni Örneği

Yöntem	
Araştırma Deseni	
Evren ve Örneklem	
Veri Toplama Araçları	
Kişisel gelişim ölçeği.	
Fen ve teknoloji başarı testi.	
Veri Analizi	
Bulgular	
Kişisel Gelişim Ölçeğine Ait Bulgular	
Fen ve Teknoloji Başarı Testine Ait Bulgular	
Sonuç ve Tartışma	
Kaynakça	

Tablo örneği

Tablo 1 Konu: Bir Tablo Örneği	Tablo 2 İki Bir Tablo Örneği
Cinsiyet	Eğitim Durumu
Kız	Eğitim alan
	Eğitim almayan
Erkek	Eğitim alan
	Eğitim almayan
Tablo 3 Konu: Örnek	Tablo 4 Görüşülen Farklı Sorular
Çalışma alanı:	Fen
	Matematik
Tablo 5 Uygun Örnek	Tablo 6 Matematik çalışmaları
Çalışma alanı:	Fen
	Matematik

Şekil örneği

Şekil 1. Palandöken kayak merkezi haritası

Kaynakların metin içinde gösterimi

- Yapılan bir çalışmada yapılmış başka bir çalışmadan yararlanıldığında, metin içinde bu kaynak mutlaka gösterilmelidir.

Kaynakların metin içinde gösterimi

• Tek Yazarlı Bir Çalışma

- Kılıç (2006) iki farklı çoklu ortamı karşılaştırdığı çalışmada .....
- İki farklı çoklu ortamın karşılaştırıldığı bir çalışmada (Kılıç, 2006) .....

• İki yazarlı bir çalışma kaynak olarak gösterildiğinde, metin içinde her seferinde yazarların her ikisinin de soyadı belirtilir.

- Kılıç ve Akgün (2005) .....
- ..... (Kılıç & Akgün, 2005).

Kaynakların metin içinde gösterimi

• Üç, dört ya da beş yazarlı bir çalışma:

- Büyüköztürk, Akgün, Demirel, Karadeniz ve Kılıç (2006) çalışmalarında [Metin içinde kaynağın ilk gösterildiği yerde kullanılır.]
- Büyüköztürk vd. (2006) çalışmalarında [Kaynağın ilk geçtiği yerden sonraki paragraflardaki gösterimi.]
- Büyüköztürk vd. çalışmalarında [Kaynağın ilk geçtiği paragrafta tekrar vurgulanması gerektiğinde tarih yinelenmez.]

Kaynakların metin içinde gösterimi

• Altı ya da daha fazla yazarlı bir çalışma kaynak olarak gösterildiğinde, metin içinde alıntının yapıldığı ilk yerde yalnızca ilk yazarın soyadı verildikten sonra "vd." eklenir ve virgülden sonra çalışmanın yayın yılı verilir.

- Kancalı vd. (2005) .....
- ..... (Kancalı vd., 2005).

• Grupların Yaptığı Yayınlar:

- Alıntının yapıldığı ilk yerde: (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2005)
- Sonraki alıntılarda: (MEB, 2005)

Kaynakların metin içinde gösterimi

- **Aynı Parantez İçinde İki ya da Daha Fazla Çalışmanın Kaynak Olarak Gösterilmesi**
  - Aynı yazarın birden fazla çalışması aynı parantezde kaynak olarak gösterileceğinde ise yıllara göre sıralama yapılır. Baskıda olan yayınlar en sona eklenir. Örneğin;
    - Yapılan çalışmada (Büyükoztürk & Deryakulu, 2004, 2005) .....
    - Daha önceki araştırma (Büyükoztürk, 2000, 2002, baskıda) .....
  - Aynı yazarın aynı yılda yayınlanmış birden fazla yayını kaynak olarak gösterileceğinde, yayın yıllarının yanına sırasıyla a, b, c ve diğer harfler alfabetik olarak eklenir.
    - (Karadeniz, 2004a, 2004b, 2004c; Kılıç, 2004, baskıda-a, baskıda-b)
  - Farklı yazarlara ait iki ya da daha fazla çalışma aynı parantez içinde kaynak olarak gösterileceğinde, yazarların soyadlarına göre alfabetik sırada verilir. Kaynakların arasına noktalı virgül eklenir.
    - (Büyükoztürk, 1999; Karadeniz, 2003; Kılıç & Karadeniz, 1998)

Kaynakların metin içinde gösterimi

- **Bir Kaynağın Özel Bölümü**
  - Bir kaynağın özel bölümü kaynak olarak gösterileceğinde, sayfa, bölüm, şekil, tablo ya da denklem uygun şekilde belirtilir. Alıntılar için genellikle sayfa numarası kullanılır.
    - ..... (Kılıç & Karadeniz, 2004, s.72)
    - Kılıç ve Karadeniz (2004, s.72) .....

Kaynaklar listesinin düzenlenmesi

- **İsimlerin alfabetik sıraya konulur:**
  - Yazarların soyadları harf harf sıralanır. Örneğin, Kılıç, A., Kılıçer, Z. 'den önce listelenir.
- **Soyadları aynı olan farklı yazarların çalışmalarının sıralanması:**
  - Ceyhun, A. S. ve Canalp, E. (2002).
  - Ceyhun, K. L. ve Öztürk, Y. (2001).

Kaynaklar listesinin düzenlenmesi

- **Aynı yazara ait farklı çalışmaların sıralanması:**
  - Aynı yazarın farklı yıllarda tek başına yaptığı çalışmalar:
    - Büyükoztürk, Ş. (1999).
    - Büyükoztürk, Ş. (2004).
  - Aynı soyad ile başlayan çalışmalardan tek yazarlı olan önce gelir.
    - Akgün, Ö. E. (2002).
    - Akgün, Ö. E. ve Demirel, F. (2001).
  - Kaynaklar listesinde ilk yazar aynı ve ikinci ya da üçüncü yazarın farklı çalışmaları:
    - Büyükoztürk, Ş., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2003).
    - Büyükoztürk, Ş., Kılıç, E. (2002).
    - Karadeniz, Ş., Akgün, Ö. E., & Demirel, F. (2004).
    - Karadeniz, Ş., Akgün, Ö. E., & Kılıç, E. (2004).
  - Aynı yazarların farklı yıllarda yaptıkları çalışmalar:
    - Büyükoztürk, Ş. & Kılıç, E. (2003).
    - Büyükoztürk, Ş. & Kılıç, E. (2004).
  - Aynı yazarın (iki ya da daha fazla yazarın aynı olan çalışmalarda) aynı tarihli çalışmaları:
    - Büyükoztürk, Ş. (2002a), Deneyisel .....
    - Büyükoztürk, Ş. (2002b), Sosyal .....

Kaynaklar listesinin düzenlenmesi

- **Süreli yayınlar:**
  - Yazar, A. A., Yazar, B. B., & Yazar, C. C. (2004). Makalenin adı. *Süreli Yayının Adı*, xx(y), xxx-xxx.
- **(Basılı Dergi)**
  - Gürses, A., Açıkıldız, M., Doğan, C., & Sözbilir, M. (2007). An investigation of effectiveness of problem-based learning at physical chemistry laboratory. *Research in Science and Technological Education*, 25(1), 99-113.
- **(Online Dergi)**
  - Sözbilir, M., Pınarbaşı, T., & Canpolat, N. (2010). Prospective chemistry teachers' conceptions of chemical thermodynamics and kinetics. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 6(2), 111-122. Online [http://www.ejmste.com].

Kaynaklar listesinin düzenlenmesi

- **Kitap:**
  - Yazar, A. A. (2004). *Çalışmanın adı (varsa baskı numarası)*. Yer: Yayınevi.
  - Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri (8.baskı)*. Ankara: Pegem Yayınları.
- **Kitap bölümü**
  - Yazar, A. A. & Yazar, B. B. (2004). Bölümün adı. A. Editör, B. Editör & C. Editör. (Ed.), *Kitabın adı* (s. xxx-xxx). Yer: Yayınevi.
  - Sözbilir, M. & Canpolat, N. (2006). Fen eğitiminde son otuz yıldaki uluslararası değişimler: Dünyada çalışmalar nereye gidiyor? Türkiye bu çalışmaların neresinde? M. Bahar (Ed). *Fen ve Teknoloji Öğretimi* içinde (ss. 417-432). Ankara: PegemA Yayıncılık.

Kaynaklar listesinin düzenlenmesi

- **Online dokümanlar:**

- Yazar, A. A. (2002). *Çalışmanın adı*. İnternet adresi [Erişim tarihi].

Yılmaz, H. (2010). *Niçin HES'lere hayır diyoruz?*
<http://www.savsat.com/index.php?n=wall> [30 Kasım 2010]

- Anonim (b.t.) Varsa *çalışmanın adı*. İnternet adresi [Erişim tarihi].

Anonim (b.t.) http://ideas.ceit.metu.edu.tr/fenbilgisi4-8/Projects/FenBilgisi_4 [30 Kasım 2010]

Sorularınız?

TEŞEKKÜR

Bu sununun hazırlanmasında "Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları." kitabının eki olarak verilen sunulardan yararlanılmış fakat APA yazım kılavuzunun 6. baskısına (2010) göre birçok özellik yeniden düzenlenmiştir. Yazarlara teşekkür ederiz.

Mustafa SÖZBİLİR